

MUSIQA TA'LIMI JARAYONIDA ZAMONAVIY KOMPYUTER TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.

TDPU "Musiqqa madaniyati" fakulteti 1-kurs talabasi.

G'ofurjonova Xadicha Xamidjon qizi

*Ilmiy rahbar: TDPU "Ijrochilik mahorati va madaniyati
kafedrasi o'qituvchisi Ro'zimurodov Ilyos Azamatovich*

Annotatsiya: Mazkur maqolada musiqa ta'limi jarayonida zamonaviy kompyuter texnologiyalari va mobil ilovalardan foydalanish haqida so'z boradi. Maktab o'quvchilarning yosh xususiyatlarini inobatga olgan holda ularning qiziqishlarini o'rganib lozim darajadagi metod va texnologiyalar qo'llash kerakligi borasida fikrlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Musiqa, texnologiya, kompyuter, fan, islohot, zamonaviy, raqamli avlod, pedagogika, psixolog, tarmoq, internet, foydalanuvchi.

Аннотация: В данной статье речь пойдет об использовании современных компьютерных технологий и мобильных приложений в музыкальном образовании. Были высказаны мнения о том, что школа должна применять методы и технологии соответствующего уровня для изучения интересов учащихся с учетом их возрастных особенностей.

Ключевые слова: Музыка, технологии, компьютер, наука, реформа, современность, цифровое поколение, педагогика, психолог, сеть, интернет, пользователь.

Annotation: This article will talk about the use of modern computer technologies and mobile applications in the process of music education. The school offers opinions on the need to apply methods and technologies at the level that should be studied their interests, taking into account the age characteristics of students.

Keywords: Music, Technology, Computer, Science, Reform, modern, digital generation, pedagogy, psychologist, Network, internet, user.

Ta'limni modernizatsiya qilish O'zbekiston ijtimoiy-iqtisodiy siyosatining eng muhim vazifasidir. Bunday sharoitda barcha darajadagi ta'lim sifatini oshirish muammosi ayniqsa dolzarb bo'lib qoladi. Ta'lim taraqqiyotining har bir bosqichida uning sifatini oshirish uchun tarixan turli usullardan foydalanilgan. Hozirgi vaqtda ta'lim sifatini oshirish maktab o'quvchilarining ta'lim faoliyati usullarini o'zgartirish, ya'ni tizimli-faollik yondashuvidan foydalanish bilan bog'liq bo'lishi kerak. So'nggi o'n yilliklarda ta'limga axborot- kommunikatsiya texnologiyalarini (keyingi o'rinlarda AKT deb yuritiladi) joriy etish o'zbek maktabini modernizatsiya qilishning muhim yo'nalishlaridan biri bo'ldi. Shu bilan birga, kompyuter va Internet texnologiyalarining

o‘zi ham jadal rivojlanmoqda: shaxsiy kompyuterlar ko‘proq portativ va mobil qurilmalar bilan almashtirilmoqda. Iste‘mol bozorida tobora kuchayib borayotgan smartfonlar - kompyuter funktsiyalariga ega mobil telefonlar paydo bo‘lmoqda.

Axborot jamiyati sharoitida o‘quv faoliyati usullarini modernizatsiya qilish uchun yangi imkoniyatlar mavjud. Ushbu maqsadlarga faol rivojlanayotgan va zamonaviy maktab o‘quvchilarining kundalik amaliyotida qo‘llaniladigan yangi AKT xizmat qilishi mumkin. Ilmiy adabiyotlarda yangi AKTni rivojlantirish bilan bog‘liq masalalar ko‘tarilgan. So‘nggi tadqiqotlarda zamonaviy sharoitda innovatsion texnologiyalardan foydalanish zarurati ta‘kidlangan tarbiyaviy yondashuvlar. Ta‘lim faoliyatining zamonaviy turlarini rivojlantirish orqali - bir nechta manbalardan ma‘lumotlarni izlash va taqqoslash, olingan bilimlarni amaliy muammolarni hal qilishda qo‘llash, guruhlarda ishlash, shu jumladan zamonaviy AKTdan foydalanish, o‘quvchilarning yangi ta‘lim natijalari.

Ma‘lumotlarni qidirish va saqlash uchun maktab o‘quvchilari ijtimoiy tarmoq xizmatlaridan faol foydalanadilar. Bu xizmatlarning rivojlanishi bilan ta‘limda ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishga oid nashrlar paydo bo‘la boshladi. O‘quv faoliyatida mobil va tarmoq texnologiyalaridan foydalanish masalalari amaliy ahamiyati yuqori bo‘lganligi sababli faol ishlab chiqilmoqda. Biroq, bu soha hali ham to‘liq o‘rganilmagan.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Ta‘lim, fan va madaniyat masalalari bo‘yicha tashkiloti yo‘riqnomasida shunday deyilgan: “Aloqa va axborotga ‘kirishga bog‘liqlik kuchayib borayotgan dunyoda mobil qurilmalar o‘tkinchi hodisa bo‘lib qolmaydi. Mobil qurilmalarning quvvati va imkoniyatlari muttasil o‘sib borayotganligi sababli ulardan ta‘lim vositalari sifatidakengroq foydalanish mumkin”

Maktab o‘quvchilarining kognitiv faolligini rivojlantirish vositalarini topish muammosiga bag‘ishlangan nashrlarning tahlili, shuningdek, ushbu muammoni hal qilishda pedagogik tajribani o‘rganish quyidagi qarama-qarshiliklarni aniqlashga imkon berdi:

- bir tomondan, zamonaviy maktab o‘quvchilari o‘sib-ulg‘aygan va yashaydigan muhitda o‘zgarishlar ro‘y bermoqda - «raqamli avlod» vakillari (smartfonlar, ijtimoiy tarmoqlar, Internetdan faol foydalanish, katta hajmdagi ma‘lumotlardan doimiy foydalanish), bu yangi ta‘lim imkoniyatlarini yaratadi. Boshqa tomondan, ta‘lim tizimi bunday o‘zgarishlarga befarq qolmoqda, bu imkoniyatlardan yangi ta‘lim natijalariga erishish uchun foydalanilmayapti.

Asosiy umumiy ta‘lim darajasida o‘quvchilarning o‘quv faoliyatida mobil va kompyuter texnologiyalaridan foydalanishning potentsial va amalga oshirilishi mumkin bo‘lgan imkoniyatlari o‘rtasidagi tafovutlarni bartaraf etishga imkon beradigan

¹ Ro‘zimurodov, I. A. O. (2022). O‘QUVCHI YOSHLARNI MUSIQIY TA‘LIMDA CHOLG‘U IJROCHILIGIGA QIZIQTIRISH. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(5), 136-144.

omillarni aniqlash zarur. Bulardan maqsad kam kuch sarflab, ko'p natijaga erishishdir.

So'ngi yillarda ta'limga axborot kommunikatsiyalarni joriy qilish va ularni umumta'lim maktab dars jarayonlarida tadbiiq qilish muhim bo'lib qoldi. Shu bilan birga internet, mobil telefonlar, kompyuter texnologiyalari jadal rivojlanib bormoqda. So'ngi yillarda kuchayib borayotgan smartfonlar kompyuterlar funksiyasiga ega bo'lgan mobil telefonlar chiqmoqda. Axborotlar zamonida o'quv faoliyatini zamoniy qilish uchun yangi imkoniyatlar mavjud. Ushbu maqsadlarga faol rivojlanayotgan va zamonaviy umumta'lim maktab o'quvchilarining kundalik amaliyotida qo'llaniladigan yangi axborot texnologiyalari xizmat qilishi mumkin. Bizga ma'lumki umumta'lim maktabi boshlang'ich sinf o'quvchilari o'yin faoliyatigamoyil bo'ladi. Hozirgi zamon bolalari yoshiga nisbatan rivojlanishdan oldinda, ular zamonaviy texnologiyalardan kata avlodga nisbatan zo'r foydalanishadi, bizbuni ta'limni rivojlantirishga yo'naltirishimiz zarur. Ularni eski dars uslubi bilan musiqaga qiziqtirib bo'lmaydi. Bugungi kun bolalari internet, har xil video o'yinlar, mobil ilovalar bilan tanish, shunday ekan musiqqa darslarida innovatsion texnologiyadan foydalanish imkonini beradi. Nota nomlari, kalitlar, intervallar, akkordlar kabi musiqqa nazariyasi mavzularini qamrab oluvchi bepul yuklab olish kabi musiqqa o'rganishga yordam beradigan bir nechta ilovalar mavjud. Mobil ilovalarga misolqilib SolfaRead, Ensemble Composer ni ko'rsatish mumkin.

Ushbu SolfaRead ilovasi orqali nota o'qishni o'yin tarzida o'rganish mumkin.

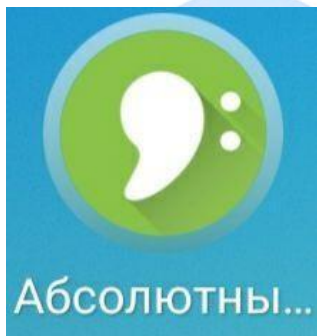
Bu ilova orqali bola ko'z, barmoq harakatlarini mujassamlashtiradi.

Go'yoki o'yinday qabul qiladi, dars yoki ilmiy ma'lumot o'rganyapman deb emas o'yin o'ynayapman deb o'ylaydi. Lekin biz

ijobiy natijaga erishamiz, ko'z, barmoq, xotira birgalikda

ishlab bola nota yo'li unda tovushlarning joylashishini osongina yodlab oladi.

Bolalar musiqani albatta musiqqa nazariyasi orqali anglashadi. Bu ilova orqali bolalarni ranglar va harakatlar e'tiborini tortadi va shu orqali tez tovushlar nota yo'lida joylashuvi yodidaqoladi.

Musiqa nazariyasini o'quvchi o'zi xohlagan tarzda o'rganishgaimkon beradigan ilova bu Абсолютный слух. Ilova juda qulay sensorli klaviatura bilan keladi va bu orqali o'quvchilar notalar, akkordlar, intervallar va shu kabi nazariy mavzularni mashq qilishiga yordam beradigan o'quv mobil kutubxonaga ega.

Zamonaviy musiqa nota muharriri Sibelius eng mashhur va juda keng foydalanishmoqda, shuning uchun uni mobil prototiplari ham yaratildi. Shunga misol qilib Ensemble Compozerni²

ko'rsatishimiz mumkin. Mazkur ilova orqali solfejio kuylashni tez o'rganish mumkin va biror

asarni chalishni o'rganayotganda chalolmagan taktlarini ilovaga yozadi u sanoqlarini aniq qilibchalib beradi.

Dars jarayonida biror bolalar asarini notasini yozib ovoz kuchaytirgichga ulab bemalol bolalarni kuylatish mumkin. O'quvchilar ham bu ilova orqali musiqaning elementar nazariyasini ham o'rganishi mumkin.

Bu esa musiqa o'qituvchisiga musiqiy nazariy tushunchalarni tushuntirishda bir necha qiyinchiliklarni yuzaga keltiradi. Maktab o'quvchilarning yosh xususiyatlarini inobatga olgan holda ularning qiziqishlarini o'rganib lozim darajadagi metod va texnologiyalar qo'llash kerakligini ko'rsatadi bugungi kunda kompyuter texnologiyalari va mobil ilovalar hayot tarzimizga chuqur kirib keldi smartfonlardan bugungi kunda bog'cha yoshidagi bolalar ham faol foydalar foydalanmoqdalar yana shu narsa ma'lumki boshlangich sinf oquvchilari hali o'yin faoliyatida boladi mobil ilovalar dagi o'yinlar esa bolalar uchun juda ham qiziq musiqa o'qituvchisi bolalarning shu qiziqishlaridan unumli foydalanishi lozim an'anaviy uslubda doskaga notalarni yozib tushuntirishdan kora mobil ilovalar orqali ta'sir etish effektivdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Koroleva, Diana Olegovna - Maktab o'quvchilarini o'qitishda mobil va tarmoq texnologiyalaridan foydalanish. Dissertatsiya Moskva - 2018
2. A.Baxriyev - Musiqa o'qitish texnologiyalari va loyihalash -2021
3. I.Karimova D. Musiqiy pedagogik maxorat asoslari.-Toshkent 2008
4. T.Ye.Solomonova.O'zbek musiqasi tarixi.-T.'O'qituvchi" nashriyoti 1981-yil
5. Sharipova G.Musiqa va uni o'qitish metodikasi.Toshkent
6. Hasanboeva O.U. va boshq. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. T.: Ilm ziyo. 2006. 63-bet 5. <https://fayllar.org/> 6. <https://uz.wikipedia.org/>

² Azamatugli, R. I., & Panjie, K. (2022). Traditional and Modern Methods of Teaching Apartment Performance. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF ARTS AND DESIGN, 3(4), 56-60.

7. <https://goaravetisyan.ru/>
8. O'qituvchi. 1993. 29-bet 4. Hasanboeva O.U. va boshq. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. T.: Ilm
9. ziyo. 2006. 63-bet 5. <https://fayllar.org/> 6. <https://uz.wikipedia.org/> 7. <https://goaravetisyan.ru/>